

ภาคผนวก

ข้อมูลและข่าวการปนเปื้อนของสารแคดเมียม (โดยสังเขป)

ระดม10หน่วยงานสู้พิษเคดเมียม เก็บข้อมูลกลุ่มเสี่ยง‘ชาวเมเตว’

กรมควบคุมโรค-กรมควบคุมพิษ จับมือ10 หน่วยงานบุกเก็บข้อมูลสารเคดเมียม สํารวจลํานับแม่เตว คาดเป็นแหล่งสารพิษ ซึ่ผลศึกษาเบื้องต้นประชาชนในพื้นที่ จ.ตาก ได้รับสารปนเปื้อน เป็นกรณีคล้ายหมู่บ้านคลิตี้ เมืองกาญจน์ เจอพิษสารตะกั่วจากโรงงานถลุงแร่

อ่านหน้า 13

เคดเมียม

กรณีที่ สถาบันอิมมิ(WMI-International Water Management Institute) องค์การนานาชาติอิสระ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและดินในประเทศกำลังพัฒนา ของสหภาพยุโรป ซึ่งเข้ามศึกษาเก็บข้อมูลและวิจัยการปนเปื้อนของสารเคดเมียมในดิน และพิษผลการเกษตร บริเวณพื้นที่ห้วยแม่เตว อ.แม่สอด จ.ตาก เนื้อที่ 100 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 8 หมู่บ้าน พบว่า ระยะแรก ความเข้มข้น

ของเคดเมียมในดินจากหินจำนวน 154 แปลง สูงกว่ามาตรฐาน 1.13-94 เท่า และระยะที่ 2 พบว่า สูงกว่ามาตรฐาน 72 เท่า นอกจากนี้ ยังพบว่า พืชอื่นๆ คือ กระเทียม และถั่วเหลืองก็มีปริมาณสารเคมีดังกล่าวสูงจนเป็นห่วงเช่นกัน โดยกระเทียมสูงเกินมาตรฐาน 126 เท่า และถั่วเหลือง 1.7-16.8 เท่า ทำให้ผู้คน รวมทั้งผู้ที่บริโภคพืชผักจากแหล่งดังกล่าวเป็นเวลานานติดต่อกันอาจจะเสี่ยงต่อการเป็นโรคไตวายได้

เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ญ.ฉันทนา ผดุงทศ นายแพทย์ 7 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ผู้ทำโครงการศึกษาผลกระทบของสารเคดเมียมที่มีผลต่อสุขภาพของผู้สัมผัส ในเขต อ.แม่สอด จ.ตาก กล่าวว่า อยู่ระหว่างการเตรียมการเพื่อขึ้นไปเก็บข้อมูลจากพื้นที่ที่เกิดเหตุ โดยจะทำให้เร็วที่สุด สิ่งที่จะต้องดำเนินการคือ ต้องประสานงานกับสำนักงานป้องกันโรคเขต 8 จ.นครสวรรค์ สำนักงานสาธารณสุข จ.ตาก และกลุ่มงานอาชีวเวชกรรม โรงพยาบาลแม่สอด จ.ตาก วิธีการดำเนินงานคือ ต้องเอาข้อมูลที่อยู่ของชาวบ้าน กับแผนที่ ที่อิมมิและกรมควบคุมพิษ(คพ.)ทำงานร่วมกันมารวมกันว่าบริเวณใดบ้างมีลํานับแม่เตวไหลผ่าน รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงกับบริเวณที่คาดว่าจะเป็แหล่งกำเนิดมลพิษตัวนี้ รวมทั้งสำรวจว่ามีประชากร

จำนวนเท่าไรที่เสี่ยงกับการรับสารพิษตัวนี้บ้าง “หากข้อมูลเบื้องต้นเป็นไปตามที่มีศึกษาเอาไว้ คาดว่าชาวบ้านในพื้นที่ที่มีปริมาณพิษเคดเมียมในร่างกายแน่นอน แต่คงไม่มากถึงขนาดแสดงอาการต่างๆ ออกมาอย่างชัดเจน เรื่องนี้ก็คงคล้ายๆ กับที่เกิดขึ้นมาแล้วที่หมู่บ้านคลิตี้ จ.กาญจนบุรี ที่ชาวบ้านได้รับพิษจากตะกั่วที่ออกมาจากโรงถลุงแร่ ปนเปื้อนอยู่ในลํานํ้าและพื้นที่ทำการเกษตร กรณีนี้ถือว่าน่าเป็นห่วงอย่างมาก” พ.ญ.ฉันทนากล่าว

นายสุเมธา วิเชียรเพชร ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินสารและพิษฟู คพ. กล่าวว่า เรื่องนี้ค่อนข้างเป็นเรื่องใหญ่ เพราะส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นบริเวณกว้าง การเตรียมเครื่องมือและบุคลากรต้องประสานกันถึง 10 หน่วยงาน เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงสาธารณสุข คพ.อ.แม่สอด จ.ตาก ฯลฯ ทั้งนี้ อาจจะเตรียมเครื่องมือชุดใหญ่ขึ้นไปเก็บข้อมูล ตรวจ สอบการปนเปื้อนที่เกิดขึ้นทั้งในนํ้า บนดิน และบริเวณแปลงพืชผลการเกษตร

“ปัญหานี้หนักพอสมควร เพราะในรายงานเบื้องต้นของอิมมิพบว่า มลพิษค่อนข้างแพร่กระจาย ครอบคลุมบริเวณกว้าง การทำงานจึงต้องเตรียมการค่อนข้างมาก เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกัน” นายสุเมธากล่าว

ครบทุกเรื่อง สดทุกเรื่อง

ข่าวสด

<http://www.khaosod.co.th>

วันพุธที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,801 ราคา 8 บาท

พบสารพิษแม่สอด สั่งสอบ'ผาแดง'

'ก้านยาว' สั่งสอบ'ผาแดง' หลังพบสารแคดเมียมปนเปื้อนในดินพื้นที่แม่สอด ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสีย □ อ่านต่อหน้า 10

● ผาแดง

□ ต่อจากหน้า 1

หายและชาวบ้านกว่า 6,000 คนเสี่ยงเป็นโรคไต เผยก่อนหน้านี้ทำหนังสือไปแล้วให้โรงงานตรวจสอบคุณภาพของน้ำที่ปล่อยทิ้งแต่ทางโรงงานแจ้งกลับขึ้นชั้นไม่มีการปนเปื้อน

เมื่อวันที่ 19 ม.ค. ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมว.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.ตาก มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในดิน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรปนเปื้อนแคดเมียม และชาวบ้านในพื้นที่กว่า 6,000 คน เสี่ยงเป็นโรคไตว่า หลังจากได้รับข้อมูลจากสถาบันดังกล่าว ทางกรมควบคุมมลพิษได้ทำเรื่องสอบถามไปยังบริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งทำเหมืองสังกะสีที่แม่สอดให้ตรวจสอบคุณภาพ

ของน้ำที่ปล่อยจากเหมือง ซึ่งทางบริษัทผาแดงฯ ได้ทำหนังสือชี้แจงมาว่า ผลการตรวจสอบน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานไม่มีการปนเปื้อนแคดเมียมอย่างที่เป็นการกังวล แต่ยังไม่เชื่อข้อมูลดังกล่าว จึงสั่งการให้กรมควบคุมมลพิษลงไปตรวจสอบคุณภาพดินและน้ำบริเวณดังกล่าวเพื่อตรวจสอบให้ละเอียดว่าดินของโครงการปนเปื้อนแคดเมียมมาจากสาเหตุอะไร

นายประพัฒน์กล่าวด้วยว่า เบื้องต้นสันนิษฐานว่า แคดเมียมน่าจะถูกลอยมาจากโรงแต่งแร่ของบริษัทผาแดง เพราะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และอยู่ต้นแม่น้ำ มีการทำเหมืองมานานแล้ว แต่ตอนนี้ยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนเพราะในบริเวณดังกล่าวมีเหมืองแร่ขนาดเล็กอีกแห่งหนึ่ง คือบริษัทตราด ไบเม็นนิ่ง อยู่ด้วย ซึ่งตนได้สั่งให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบอย่างเร่งด่วนภายในสัปดาห์นี้

"ปัญหาการปนเปื้อนแคดเมียมที่แม่สอดครั้งนี้ ถือเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงว่าการปนเปื้อนสารตะกั่วที่ห้วยคลิตี้ จ.กาญจนบุรี เพราะพื้นที่ค่อนข้างกว้างเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 10,000-12,000 ไร่ มีชาวบ้านอาศัยอยู่ 8 หมู่บ้าน ซึ่งหากผลการตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษพบการปนเปื้อนจริง อาจจะต้องประกาศเขตควบคุมมลพิษ และจะต้องเรียกร้องค่าชดเชยจากเอกชนที่ทำเหมืองในบริเวณดังกล่าวด้วย รวมทั้งจะต้องขึ้นบัญชีดำเหมืองที่ปล่อยมลพิษออกสู่ชาวบ้านด้วย" นายประพัฒน์กล่าว

นายประพัฒน์กล่าวอีกว่า ตนไม่อยากให้มีโครงการเรื่องการปนเปื้อนแคดเมียมในพืชเกษตรกรรมของชาวบ้าน ซึ่งรวมถึงข้าวด้วย เหมารวมไปถึงผลผลิตข้าวทั้งประเทศที่มีการปนเปื้อนด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งตรวจสอบว่ามีการปนเปื้อนในพื้นที่จำนวนเท่าไรและแคดเมียมที่ปนเปื้อนในดินและพืชเกษตรของชาวบ้านมาจากไหนกันแน่ เพื่อเร่งหามาตรการในพื้นที่ทั้งหมดโดยเร็ว

พ.ญ.กนกนถ พิสุทธิฤต ผอ.โรงพยาบาลแม่สอด อ.แม่สอด จ.ตาก กล่าวถึงกรณีของโครงการนำชาติอิสระศึกษาวิจัยทรัพยากรน้ำ และดินในประเทศกำลังพัฒนาของสหภาพยุโรป ซึ่งเข้ามาศึกษาเก็บข้อมูล และวิจัยการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในดิน และพืชผลการเกษตรบริเวณพื้นที่ห้วยแม่ดาว บ้านแม่ดาวใหม่ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด และพบว่ามีความเข้มข้นของสารสูงเกินกว่ามาตรฐานว่า ทางโรงพยาบาลแม่สอดยังไม่มีการป่วยที่ได้รับการผลกระทบจากสารดังกล่าวมารักษา แต่เมื่อประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา ทางโรงพยาบาลได้ศึกษาโดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่หมู่บ้านแม่ดาวใหม่ จำนวน 20 คน มีการเจาะเลือด ตรวจปัสสาวะ โดยส่งไปศึกษายังส่วนกลาง ทราบผลอย่างไรยังเป็นการแล้วว่าไม่พบสิ่งผิดปกติใดๆ

ผอ.โรงพยาบาลแม่สอดกล่าวว่า ทางโรงพยาบาลมีการเฝ้าระวังอยู่ตลอดเวลา แต่ยังไม่สามารถออกสำรวจได้ต้องมีการรอเจ้าหน้าที่ที่ตรงกับสายงานจริงและสามารถตรวจสอบได้จริง และการสำรวจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเป็นการเฝ้าระวังมากกว่า อย่างไรก็ตามส่วนกลางยังไม่มีการรายงานผลให้กับทางโรงพยาบาลทราบอย่างเป็นทางการ แต่การที่หลายฝ่ายเข้ามาช่วยกันตรวจสอบเป็นสิ่งที่ดี

ข่าวแจ้งว่าในพื้นที่หมู่บ้านแม่ดาวใหม่ ถูกล้อมรอบไปด้วยสถานประกอบการต่างๆจำนวนมาก เช่น โรงงานเย็บเสื้อผ้า โรงงานถักทอไหมพรม และยังมีเหมืองแร่ผาแดงของบริษัทผาแดง อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในพื้นที่ติดต่อกับบ้านแม่ดาวใหม่ ตำบลพระธาตุผาแดง

รายงานข่าวแจ้งว่า เมื่อปี 2544-45 มีโรงงานแห่งหนึ่งที่ผลิตเสื้อไหมพรมในเขตพื้นที่บ้านแม่ ก.แม่ ก.อ.แม่สอด ได้ปล่อยน้ำเสียลงมายังลำห้วยบ้านแม่ดาว ซึ่งส่งกลิ่นเหม็นมาก ทำให้ราษฎรใกล้เคียงทำหนังสือร้องเรียนหลายหน่วยงาน แม้กระทั่งอุตสาหกรรมจังหวัดตาก ให้มาตรวจสอบเรื่องดังกล่าวแต่เรื่องก็เงียบไป ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าน่าจะมาจากโรงงานดังกล่าวมากกว่า

(21 มกราคม 2547)

22 ม.ค. 47)

<http://www.matichon.co.th>

มติชน

วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9449 ราคา 8 บาท

สธ.บุกตรวจแคดเมียม 'แม่ดาว' ชาวบ้านป่วย 6 พัน-ไต่ยาว 10

กรมควบคุมโรคส่งทีมแพทย์ร่วมกับ ร.พ.แม่สอด พิสูจน์ 'แคดเมียม' เก็บตัวอย่างเลือด และปัสสาวะชาวบ้านในรัศมีความเสี่ยงอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 กม.จากลำห้วยแม่ดาว และจากเหมืองแร่สังกะสี หลังคาดมีผู้ได้รับผลกระทบประมาณ 6 พันคน

ฉบับนี้ 5

ต่อจากหน้า 1

แคดเมียม

เมื่อวันที่ 20 มกราคม ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดเสวนาเรื่อง "แคดเมียม ภัยมืดที่ถูกละเลย" โดยมีนายสุเมธา วิเชียรเพชร ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี พ.ญ.ฉันทนา ผดุงทศ นายแพทย์ 7 จากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค และ นายสุรพงษ์ กองจันทึก ผู้อำนวยการศูนย์กะเหรี่ยงศึกษาและพัฒนา เป็นวิทยากร ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการที่สถาบันอีมิ (IWMI-International Water Management Institute) องค์การนานาชาติอิสระ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และดินในประเทศกำลังพัฒนาของสหภาพยุโรป ได้เข้าไปศึกษาและพบว่าพื้นที่บริเวณห้วยแม่ดาว อ.แม่สอด จ.ตาก มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกินมาตรฐาน ส่งผลให้ข้าว กระเทียม และถั่วเหลืองมีแคดเมียมเกินมาตรฐานที่กำหนดไว้

นายสุเมธา กล่าวว่า จะต้องดูว่าคนที่แม่สอดในวันหนึ่งรับประทานอะไรบ้าง ปริมาณเท่าไร และมีสารปนเปื้อนอยู่เท่าไร และรับประทานเข้าไปแค่ไหนถึงก่อให้เกิดอันตราย นอกจากนั้นจะต้องหาเส้นทางเสี่ยง อาหารที่รับประทานเข้าไปแล้วก่อโรค ประชาชนบริเวณที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคอวัยวะที่อาจจะเกิดโรคหลังได้รับสารแคดเมียมเข้าไป และดูว่าพื้นที่ใดมีความเสี่ยงมาก แต่หากว่าเกิดวิกฤตขนาดหนัก ก็คงจะต้องประกาศไม่ให้

ประชาชนดื่ม น้ำ และอาหารที่ผลิตในพื้นที่เสี่ยง และหากเกิดกรณีฉุกเฉินก็ต้องประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ และกันคนออกจากพื้นที่เพื่อไม่ให้ได้รับอันตรายจากแคดเมียม

ขณะนี้จะส่งคนไปตรวจในพื้นที่ว่ามีปริมาณแคดเมียมปนเปื้อนมากน้อยแค่ไหน คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน พร้อมกันนี้จะต้องตรวจสอบหาแนวทางชนิดที่มีฤทธิ์เสริมกับแคดเมียม ทำให้พิษที่เกิดจากแคดเมียมสูงขึ้น

พ.ญ.ฉันทนา กล่าวว่า กรมควบคุมโรคได้ส่งทีมแพทย์ร่วมกับโรงพยาบาลแม่สอด เตรียมเก็บตัวอย่างเลือดและปัสสาวะของชาวบ้านในรัศมีความเสี่ยงอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 กิโลเมตรจากลำห้วยแม่ดาว และจากเหมืองแร่สังกะสี แต่ยังไม่สามารถบอกตัวเลขได้ว่าจะมากน้อยแค่ไหน คงต้องดูข้อมูลเบื้องต้นจากโรงพยาบาลแม่สอดมาประกอบและประสานงานคณะเจ้าหน้าที่จากคพ.ที่จะลงไปดูทางด้านสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากนี้ยังได้รับรายงานว่าใน อ.แม่สอดมีสถิติการตายด้วยโรคไตวายรวมอยู่ได้ ซึ่งประเด็นนี้ก็ยังไม่สามารถชี้ชัดว่าเป็นเพราะได้รับแคดเมียมเรื้อรังหรือเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เพราะโรคไตวายบางครั้งไม่สามารถบอกถึงสาเหตุได้

"ตอนนี้ประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องการเก็บข้อมูล เพราะเป็นการเก็บข้อมูลที่ปลายทาง หากว่าหน่วยงานต้นทาง อย่างเช่น กรมวิชาการเกษตร หรือ กรมอุทยานพื้นถิ่นเหมือนจะมีการตรวจสอบอยู่เสมอ และเมื่อเจอสิ่งผิดปกติก็แจ้งจะได้แก้ไขได้ทันที" พ.ญ.ฉันทนา กล่าวต่อการตรวจโรคที่เกิดจากพิษจากแคดเมียมนั้น นอกจากจะตรวจหาปริมาณแคดเมียมในเลือดแล้ว ยังต้องดูพฤติกรรมของผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยสูบบุหรี่

หรือไม่ รับประทานอาหารที่มีส่วนผสมอาหารอยู่หรือเปล่า เพราะพฤติกรรมดังกล่าวทำให้เกิดการสะสมแคดเมียมได้ ส่วนจะเกิดพิษเฉียบพลันนั้น หรือพิษเรื้อรังนั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาและปริมาณ

นายสุรพงษ์กล่าวว่า พื้นที่ใน อ.แม่สอด จ.ตาก และที่บ้านคลิตี้ จ.กาญจนบุรี นั้นไม่เหมาะกับการทำเหมืองแร่ เพราะดินเป็นโพรง เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารเคมีได้ง่าย อย่างที่บ้านคลิตี้เหมืองอยู่ต้นน้ำ ชาวบ้านจึงได้รับผลกระทบทั้งกลิ่น และสีก่อนที่จะทำเหมืองแร่ควรจะพิจารณาก่อนว่า 1. มีน้ำอยู่ในกระบวนการทำเหมืองหรือไม่ 2. ใช้สารเคมีอื่นๆ เข้าไปในกระบวนการเหล่านี้หรือไม่ 3. แร่ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับเหมืองแร่ที่ทำเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องอย่างไร มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ 4. การจัดเก็บสารเคมีในทุกๆ กระบวนการมีการจัดเก็บดีหรือไม่ และมีการรั่วซึมหรือไม่ 5. สารเหล่านี้ เมื่อผ่านกระบวนการแล้วสารพิษเพิ่มขึ้นหรือไม่ สำหรับในด้านสิ่งแวดล้อมสิ่งที่ต้องดำเนินการก็คือ ประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมและมีการรายงานความรุนแรงของปัญหาให้สาธารณสุขในพื้นที่ทราบ หากมีความเสียหายรัฐจะต้องดำเนินการฟ้องร้อง

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ในการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนแคดเมียม ที่อ.แม่สอด สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ระบุว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากแร่แคดเมียมคาดว่าจะมีประมาณ 6,000 คน ซึ่งหากแคดเมียมสะสมในร่างกายมากๆ จะไปทำลายอวัยวะภายในอาจจะเป็นโรคไตวาย ซึ่งตอนนี้คาดว่าผู้ป่วยประมาณ 10 ราย

ทางด้านบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่บ้านแม่ดาวใหม่ หมู่ 3 ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จ.ตาก ออกแถลงการณ์ระบุถึงข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชนบางฉบับ สร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงบริษัท เนื่องจากเสนอขอตรวจพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลุ่มน้ำห้วยแม่ดาวในระดับที่เกิดอันตราย และสันนิษฐานว่าที่เกิดจากการดำเนินการของบริษัท ข้อเท็จจริงบริษัทมีมาตรการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด ทั้งคุณภาพดิน น้ำ อากาศ ตามเกณฑ์มาตรฐานของทางราชการทุกประการ ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบและประเมินผลที่ยอมรับของทางราชการ

แถลงการณ์ระบุว่า ผลจากการตรวจวัดทุกครั้งไม่พบสารปนเปื้อนของแคดเมียมและโลหะอื่นๆ ที่

เกินกว่ามาตรฐานตามที่ทางราชการกำหนด โดยค่าแคดเมียมที่พบในลำน้ำแม่ดาวอยู่ในระดับที่น้อยกว่า 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร ขณะที่ค่ามาตรฐานของทางราชการได้กำหนดไว้ไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร และได้รายงานให้สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมรับทราบทุกครั้ง

นายอิน หลวงพระบาง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านแม่ดาวใหม่ กล่าวว่า ยังไม่เคยมีชาวบ้านมาร้องเรียนหรือเจ็บป่วยจากโลหะหนัก และขณะนี้ยังไม่มียะไรผิดปกติ ส่วนที่มีข่าวว่าพบผู้ป่วยที่ได้รับสารดังกล่าว 3,000 คน นั้นยังไม่มียะไร เพราะบ้านแม่ดาวใหม่ก็อยู่ใกล้กับเหมืองผาแดงมากที่สุดใน

ข่าวสด

ครบทุกเรื่อง สดทุกเรื่อง

http://www.khaosod.co.th

วันศุกร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,803 ราคา 8 บาท

หมอบพบแล้ว 20 คน ปนเปื้อน 'แคดเมียม'

หมอบแม่อุดพบ 20 กะเหรี้งมี
สารแคดเมียมในร่างกาย แต่ยังไม
เกินค่ามาตรฐาน ขณะที่เคยมีสถิติ
คนในพื้นที่เคย □ อ่านต่อหน้า 12

● แคดเมียม □ ต่อจากหน้า 1

เพราะโรคไตไปแล้ว 30 คน มีสารแคดเมียมในร่างกาย
แต่ยังไม่สรุปว่าเพราะได้รับแคดเมียมมากเกินขนาด
เพราะมีประวัติสูบบุหรี่ด้วย ด้านกรมควบคุมโรคจับมือ
หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เว่งเก็บตัวอย่างปัสสาวะ
ชาวบ้าน 1,000 คน คาด 3 เดือนรู้ผล ส่วนหมอบมหา
แคงได้ไม่เกี่ยวกับการปล่อยสารพิษ เพราะในพื้นที่เดิม
ไปด้วยแคดเมียม และตลอด 20 ปีที่ผ่านมาไม่เคย
ปรากฏว่าคนงานป่วยเป็นโรคเลย

จากกรณีชาวบ้านอ้วม อังศุภนาถาติศระศึกษา
วิจัยทรัพยากรแร่และดินในประเทศกำลังพัฒนา ของ
สหภาพยุโรป ศึกษาพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียม
ในสิ่งแวดล้อม ทั้งแหล่งน้ำ นาข้าว และผลผลิตทางการ
เกษตร อาทิ ข้าวเจ้า กระเทียม ถั่วเหลือง เป็นต้น ใน
พื้นที่ 8 หมู่บ้านของตำบลน้ำแม่ลาว อ.แม่สลด จ.ตาก มี
ค่าแคดเมียมปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสาร
พิษดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อคนป่วยเป็นโรคไตและไตอย่าง
รุนแรงได้ ค่อมมานายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์
รุมว.ทรัพยากรธรรมชาติฯ ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่กรม
ควบคุมมลพิษ เร่งลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ ขณะที่กรม
ควบคุมโรคสำรวจชาวบ้านว่ามีผู้ใด ที่ได้รับผลกระทบ
จนทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยแล้วบ้าง พร้อมกันนั้นเจ้า
หนัที่องค์กรเอกชนเรียกร้องให้หน่วยงานนี้ประกาศ
เป็นเขตควบคุมมลพิษ คนที่เสนอไปแล้วนั้น

ความคืบหน้าเรื่องนี้ วันที่ 21 ม.ค. คณะเจ้าหน้าที่
จากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค นำโดยพ.ญ.ฉันทนา ผดุงทศ นาย
แพทย์ 7 ผู้เชี่ยวชาญโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่ง
แวดล้อม เดินทางเข้าพบพ.ญ.กนกนาถ พิศุทธิกุล
ผอ.รพ.แม่สลด เพื่อหารือ และทำความเข้าใจกับราย
งานผลการศึกษาของอ้วม รวมทั้งวางแผนทางร่วมกันใน
การแก้ปัญหาเรื่องที่เกิดขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
อ.แม่สลด เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จ.ตาก และศูนย์
ควบคุมโรคเขต 8 จนครสวรรค์ ร่วมประชุม

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่ประชุมมีการพูดคุยถึงผลการ
เก็บและตรวจปัสสาวะ เพื่อหาสารแคดเมียมในร่างกาย
จากชาวบ้านกลุ่มตัวอย่าง รานฎกะเหรี้ง สัญชาติไทย
จำนวน 20 คน ที่โรงพยาบาลแม่สลดไปส่งตัวอย่าง
ตรวจ ในพื้นที่หมู่ 4 บ้านถ้ำเสือ ต.พระธาตุผาแดง ซึ่ง
เป็นพื้นที่บริเวณต้นน้ำแม่ลาว ที่ใช้น้ำในห้วยแม่ลาว
อุปโภคบริโภค เมื่อประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา ผลการ
ตรวจสอบครั้งแรกพบว่า ทั้งหมดมีสารแคดเมียมสะสม
ในร่างกายทั้งสิ้น โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2-3 ไมโครกรัม
ต่อลิตร ทั้งนี้ค่าแคดเมียมปนเปื้อนในร่างกายที่จะส่งผล
ให้เกิดอันตราย และพิษเฉียบพลันถึงเสียชีวิต จะอยู่ที่

ระดับ 10 ไมโครกรัมต่อลิตร อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามี
เคยมีการวัดระดับแคดเมียมในคนไทย เพื่อใช้เป็นตัวคัง
ว่าคนไทยไม่มีระดับแคดเมียมในตัวเท่าใด

พ.ญ.ฉันทนาให้สัมภาษณ์ภายหลังการหารือว่า
ปริมาณแคดเมียมที่ตรวจพบเป็นการตรวจระดับเบื้องต้น
ยังไม่สามารถระบุชี้ชัดได้ เพราะต้องอาศัยองค์ประกอบ
แวดล้อมอย่างอื่นอีกหลายประการ เบื้องต้นอาจจะตั้งข้อ
สันนิษฐานว่า ขณะที่ร่างกายอาจจะอยู่ระหว่างการ
สะสม จึงยังไม่แสดงอาการพิษแคดเมียมออกมา หรือ
ตัวเลขดังกล่าวอาจจะเกินค่าปกติทั่วไปในคนไทย ซึ่งจะ
ต้องมีการศึกษาและเก็บตัวอย่างวิเคราะห์เพิ่มเติมอีก

"ผลจากการหารือร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่สรุปว่า
จะเริ่มเก็บตัวอย่างปัสสาวะของชาวบ้านใน 3 พื้นที่ ที่
อยู่ในแหล่งที่ราบห้วยเสี่ยงต่อการรับสารค่อนข้างมากที่สุด
คือ หมู่บ้านถ้ำเสือ ซึ่งอยู่บริเวณต้นน้ำแม่ลาว หมู่บ้าน
พะเคะ ที่อยู่ใกล้กับที่ทำการเหมืองสังกะสี และหมู่บ้าน
แม่ลาว ที่อยู่ปลายน้ำแม่ลาว โดยจะเก็บตัวอย่างทั้งหมด
1,000 ตัวอย่าง คาดว่าต้องใช้เวลาประมาณ 3 เดือน จะ
ทราบผล" พ.ญ.ฉันทนา กล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า จากสถิติการป่วยโรคไต ที่โรง
พยาบาลแม่สลดบันทึกเอาไว้ ซึ่งมีเฉพาะ ต.พระธาตุผา
แดง พบว่า มีประมาณ 60 คน และเสียชีวิตจากโรคไต
โดยไม่ทราบสาเหตุประมาณ 30 คน อย่างไรก็ตาม ทาง
โรงพยาบาลระบุว่า มุคผลที่เสียชีวิตจากการฝังดังกล่าว
ส่วนใหญ่อยู่สุบบุรี ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการสะสม
สารแคดเมียมในร่างกาย รวมทั้งมีปัจจัยอื่นๆที่เข้ามา
เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อีกประมาณ 15 วัน จะมีการประชุมร่วม
กันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ โรงพยาบาล
แม่สลด ศูนย์สุขภาพชุมชน สำนักสาธารณสุขแม่สลด
สำนักกระษาศึกษา กรมควบคุมมลพิษและกรมวิชา
การเกษตร เพื่อสรุปแนวทางการศึกษาอีกครั้ง

วันเดียวกัน เวลา 13.00 น.นายนิส เลิศเจริญ
สมบัติ ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายเหมืองและสำรวจแร่
บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สำนักงาน
เหมืองแม่สลด นำคณะสื่อมวลชนเยี่ยมชมการโรงงาน
ของเหมืองแร่สังกะสี ซึ่งนายนิสเปิดเผยว่า บริษัทเคย
ได้รับหนังสือจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการ
เหมืองแร่สอบถามในเรื่องดังกล่าวในช่วงต้นเดือนม.ค.ที่
ผ่านมา ซึ่งทางบริษัทได้ชี้แจงพร้อมแนบข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม
ที่บริษัทตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอไปด้วย ทั้งนี้
บริษัทพร้อมให้ความร่วมมือหากหน่วยงานราชการ
ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในทุกด้าน เพราะมั่นใจว่าค่า
มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทเป็นไปตาม
มาตรฐานของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทุก
ประการ

"บริษัทยอมรับในข้อมูลของอ้วมที่ระบุว่ามีการ
แคดเมียมในพื้นที่ แต่ต้องเข้าใจว่าธรรมชาติของพื้นที่
เป็นพื้นที่ที่มีแร่ธาตุมาก แต่เรายืนยันได้ว่าเรามีระบบ
รักษาสังแวดล้อมและมั่นใจว่าสารแคดเมียมที่ทางอ้วม
ระบุนั้น ทางบริษัทไม่ได้เป็นต้นเหตุ 100 เปอร์เซ็นต์
ทั้งนี้ทุกจุดเป็นพื้นที่ที่มีสารแคดเมียม แต่มีมากหรือน้อย
เท่านั้น ซึ่งที่ผ่านมามีค่าต่ำกว่า 20 ปี ยังไม่พบว่ามีชาว
บ้านหรือพนักงานของบริษัทคนใดที่ทำงานและอาศัยอยู่
ในเหมืองแม่สลดได้รับผลกระทบจากสารแคดเมียมจน
เจ็บป่วย" นายนิสกล่าว

(23 ม.ค. 47)

(23 ม.ค. 47)

ประชาสังคม - หน้า 5

ข่าวสด

วันศุกร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 ขึ้น 2 ค่ำ เดือน 3 ปีมะแม

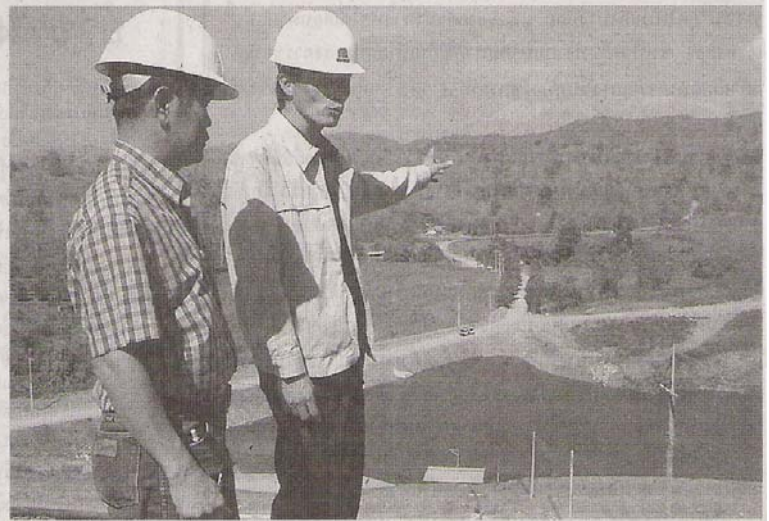
สดจาก ประชาสังคม

9/6 ำไม่เป็นข่าวออกมาทางหนังสือพิมพ์ว่า พื้นที่หัวแม่ดาว ต.พระธาตุแดง และต.แม่ดาว อ.แม่สลด จ.ตาก เป็นพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมสูงเกินมาตรฐาน ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่กว่า 6 พันคนเสี่ยงต่อการเป็นโรคริด

เจ้าหน้าที่จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก็ยังไม่รีบเร่งลงพื้นที่ไปตรวจสอบอย่างจริงจังหวั่น ทั้งๆ ที่เรื่องนี้เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบแก้ไข หาดันตอของสารพิษว่ามาจากที่ไหน เพื่อจะได้รีบแก้ไขก่อนหน้านี้ตั้งนานแล้ว

และที่ตกไม่ออกก็คือแทนที่หน่วยราชการไทยจะเป็นผู้ตรวจพบสารพิษ กลับเป็นสถาบัน International Water Management Institute หรืออีวี่ องค์กรนานาชาติอิสระทำการศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และดินในประเทศกำลังพัฒนา โดยตรวจสอบพบว่าพื้นที่แห่งนี้มีเหมืองสังกะสีตั้งอยู่ มีโรงงานอลูมิเนียมของบริษัทยาแดง อินดัสทรี จำกัด และเหมือง

มหันตภัย'แคดเมียม' คนแม่สลด 6 พันชีวิตเป็นเหยื่อ

สังกะสีของบริษัทตาก ไม่นิ่ง ซึ่งในแหล่งแร่สังกะสีพบแร่แคดเมียมรวมอยู่ด้วย

โอกาสที่สารพิษจากแคดเมียมจะไหลลงมาปนเปื้อนกับน้ำไปตามคลองชลประทานไปสู่ไร่นาของชาวบ้านมีอยู่สูง

6/6 วมเข้ามศึกษาตั้งแต่ปี 2544-46 จากการตรวจดินในนาข้าว 154 แปลง พบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมอยู่ในช่วง 3.4-284 ม.ก.แคดเมียม/ก.ก.ของดิน สูงกว่าค่ามาตรฐานของยุโรปที่กำหนดไว้ 3 ม.ก.แคดเมียม/ก.ก.ของดิน 1.13-94 เท่า และเมื่อตรวจสอบเมล็ดข้าวที่สีแล้ว พบว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของเมล็ดข้าวตัวอย่างเกินค่าสูงสุดที่ยอมให้มีได้ของสำนักงานอาหารและยาสหรัฐ

โดยนาข้าวที่อยู่ติดคลองชลประทาน มีการปนเปื้อนของแคดเมียมมากที่สุด และลดลงตามระยะทางที่ห่างออกไป และเมื่อตรวจสอบปริมาณแคดเมียมในกระเทียมพบว่าเกินค่ามาตรฐานถึง 126 เท่า ในถั่วเหลืองเกิน 1.7-16.8 เท่า อีวี่จึงส่งรายงานไปที่กระทรวงทรัพยากรฯ เพื่อตรวจสอบหาทางแก้ไขปัญหานี้

โดยอีวี่สรุปว่า แคดเมียมปนเปื้อนมาจากน้ำห้วยแม่ดาว ชาวบ้านที่อาศัยน้ำจากระบบชลประทานห้วยแม่ดาว จำนวน 6 พันคน จาก 8 หมู่บ้าน ในต.พระธาตุแดง และต.แม่ดาว อ.แม่สลด เสี่ยงต่อการเกิดโรคไต ทำให้นาย

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมว.ทรัพยากรฯ ต้องตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหาน้ำปนเปื้อนสารแคดเมียม อ.แม่สลด โดยมีนายปลอดประสพ สุรัสวดี ปลัดกระทรวงทรัพยากรฯ เป็นประธานเมื่อวันที่ 6 ม.ค.ที่ผ่านมา

แต่แผนงานต่างๆ ไม่ได้รีบเร่งอะไร อย่างกรมควบคุมโรคก็วางแผนจะตรวจเลือดและปัสสาวะชาวบ้านในเดือนเม.ย.-พ.ค.48 หรือหลังจากนี้อีกปีกว่าๆ ส่วนกรมควบคุมมลพิษก็วางแผนจะไปตรวจคุณภาพน้ำในเดือนก.พ. ทั้งๆ ที่แคดเมียมเป็นสารอันตรายมาก เข้าสู่ร่างกายได้ทั้งทางระบบหายใจ ผิวหนัง และระบบทางเดินอาหาร โดยเมื่อเข้าไปในร่างกายแล้ว แคดเมียมจะไปสะสมอยู่ที่ตับและไต ถ้ากินแคดเมียมเข้าไป จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง และท้องเสียอย่างรุนแรง

และหากกินเข้าไปมากอาจเสียชีวิตจากการช็อก เนื่องจากร่างกายสูญเสียน้ำมาก หรือภาวะไตวาย

ถ้าหายใจเข้าไปจะเกิดระคายเคืองที่หลอดลม และปอด ไอ่ ปวดศีรษะ เจ็บหน้าอก อาจทำให้มีอาการหลอดลมอักเสบ หลอดลมอักเสบในปอดถูกทำลาย อาจเกิดน้ำท่วมปอดได้

นอกจากนี้ยังเป็นพิษต่อกระดูก เป็นโรค

อีต-อีต ทำให้เจ็บกระดูก กระดูกอ่อนโย่ง เสียรูปทรง และหักได้ และยังทำให้เกิดกระดูกพรุนอีกด้วย ทั้งยังมีความเป็นพิษต่อการสร้างเม็ดเลือด ทำให้เป็นโรคโลหิตจาง

6/6 ญหาเวลานี้คือ ตอนนี้อยู่บ้านทั้ง 2 ตำบล รับประทานผลผลิตทางการเกษตรที่ปนเปื้อนแคดเมียม ดินน้ำที่ปนเปื้อนแคดเมียม ได้รับสารแคดเมียมสะสมอย่างต่อเนื่องทุกวัน ล่าสุดพบว่าชาวบ้านกว่า 30 คน ดายด้วยโรคไตวายไปแล้ว

ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำ กรมวิชาการการเกษตร กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงกรมควบคุมโรค กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณี ต้องเร่งค้นหาต้นตอของสารพิษโดยเร็วที่สุด

ถ้าจำเป็นต้องย้ายชาวบ้านออกจากพื้นที่ก็ต้องรีบทำ อย่าปล่อยให้ชาวบ้านทั้ง 6 พันชีวิตต้องเจ็บป่วยล้มตายอย่างทุกข์ทรมานเหมือนที่ผ่านมา

อนันตชัย นกุล

มติชน

วันเสาร์ที่ 24 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9451 ราคา 8 บาท

คนแม่ดาวเชื่อโรงย้อมแพรแคดเมียม 'ฉิว'ซีถ้าส่ออันตรายตั้งเขตควบคุม

กรณีสถาบันอีมี(IWMI-International Water Management Institute) องค์การนานาชาติศึกษาวิจัยทรัพยากรน้ำและดินในประเทศกำลังพัฒนาของสหภาพยุโรป เข้าไปศึกษาการปนเปื้อนสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมและผลกระทบการเกษตรบริเวณ 8 หมู่บ้านในลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สวด จ.ตาก พบมีค่าแคดเมียมปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ ปนเปื้อนในดิน น้ำ ผลผลิตการเกษตร เมื่อกรมควบคุมโรคได้สุ่มตัวอย่างเลือดของชาวบ้านในพื้นที่บ้านถ้ำเสือ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สวด พบมีสารแคดเมียมอยู่ในกระแสเลือดมีค่าเฉลี่ย 3 ไมโครกรัมต่อลิตร เบื้องต้นสันนิษฐานว่า การปนเปื้อนสารพิษดังกล่าวเกิดจากการทำเหมืองแร่สังกะสี อย่างไรก็ตาม ทางบริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด ซึ่งได้รับสัมปทานเหมืองแร่สังกะสีในพื้นที่ดังกล่าวได้ออกมาชี้แจงว่า บริษัทมีระบบบำบัดน้ำเสียอย่างดี และไม่เคยปล่อยน้ำจากการทำเหมืองออกมายังแหล่งน้ำธรรมชาติภายนอกเลย

ล่าสุด เมื่อวันที่ 22 มกราคม ผู้สื่อข่าวได้เข้าไปสำรวจบริเวณหมู่ที่ 4 บ้านถ้ำเสือ และได้เข้าไปพูดคุยสอบถามชาวการตรวจพบแคดเมียมปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม และพืชผลการเกษตร พบว่า ชาวบ้านหลายคนรับรู้ว่ามีข่าวดังกล่าวเกิดขึ้น เพราะนายเบะเฮ ซินสุตี่รี แจ้งเรื่องให้ลูกบ้านทราบแล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่มีใครตื่นตระหนกกับข่าวดังกล่าวมากนัก เพราะบ้านถ้ำเสือเป็นพื้นที่ที่อยู่เหนือเหมืองแร่ และในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาชาวบ้านไม่ใช้น้ำในลำห้วยอุปโภค บริโภคเลย แต่ใช้น้ำประปาภูเขาและน้ำฝน

น.ส.ศิตา ซินสุตี่รี อายุ 25 ปี ลูกสาวผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านถ้ำเสือ กล่าวว่า รับทราบข่าวการปนเปื้อนของสารแคดเมียมจากหนังสือพิมพ์ จึงนำเรื่องนั้นมาเล่าให้ชาวบ้านฟัง หลายคนเริ่มหวาดกลัวและวิตกกังวลกับเรื่องที่เกิดขึ้นพอสมควร อยากให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิสูจน์ให้ชัดเจนว่า ขณะนี้สภาพน้ำในลำน้ำแม่ดาว รวมทั้งดินที่ใช้ปลูกพืชผลการเกษตรมีอะไรเจือปนอยู่บ้าง ส่วนคนในหมู่บ้านเป็นโรคใด 2 คน คือตอนและเพื่อนบ้านผู้หญิง และเวลานี้กำลังตั้งครกด้วย

"ไม่คิดว่าตัวเองเป็นโรคใดนั้นคิดว่าไม่น่าจะเกี่ยวกับแคดเมียม เพราะเป็นมาประมาณ 6 ปี แล้ว หมอบอกว่าเกิดจากการดื่มน้ำไม่สะอาดเข้าไป แต่ตอนนี้หายเป็นปกติแล้ว ส่วนอีกคนยังไม่หาย ก็เป็นห่วงเพราะเขาท้องด้วย แต่คงเหมือนดินฉันที่ดื่มน้ำไม่สะอาดมาแบบนี้ คิดว่าเหมืองใหญ่ๆ เขาจะกลัปล่อยอะไรออกมาแบบนี้หรอก เพราะถ้าเขาทำเขาจะเสียเอง คิดว่าถ้าจะมีแคดเมียมปนเปื้อนจริง ๆ น่าจะเกิดจากโรงงานย้อมสีผ้ามากกว่า" น.ส.ศิตากล่าว

นายมูย เมามูล อายุ 66 ปี ชาวไร่ปลูกถั่วเหลือง หมู่ที่ 3 บ้านแม่ดาวใหม่ กล่าวว่า ชาวบ้านไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับเหมืองใหญ่ เพราะออกมาหาชาวบ้านตลอด ที่กลัวคืออีก

เหมือง ที่เดียวเปิดเดียวปิด สถานที่เก็บตะกอนก็ไม่ทราบว่าจะมีหรือเปล่า ไม่มีใครรู้เรื่องนี้เลย เพราะไม่ยอมให้ใครเข้าไป อีกอย่างที่น่ากลัวคือ โรงงานย้อมสีผ้า โรงงานทอผ้าเถื่อนมีเยอะมาก ปล่อยทั้งน้ำเสียทั้งสารพิษออกมา ร่องเรียนไปหลายที่แล้วก็ไม่มีใครมาดูแลเลย ส่วนพืชผลการเกษตรที่ปลูกบริเวณติดกับโรงงานเหล่านั้นจะไม่เคยเสียหายล้มตาย แต่ส่วนตัวแล้วคิดว่าคงดูดซึมเอาสารพิษที่โรงงานเหล่านั้นปล่อยออกมาบ้าง

ผู้สื่อข่าวรายงานจากการสังเกตพืชผลการเกษตรที่ขึ้นรอบๆ บริเวณลุ่มน้ำห้วยแม่ดาวหลายแห่งอยู่ใกล้กับโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะโรงงานทอผ้าขนาดเล็ก และโรงงานเหล่านั้นมีระบบการบำบัดน้ำเสียไม่ดีนัก เพราะรอบๆ เติบโตด้วยน้ำเสีย และมีกลิ่นเหม็นค่อนข้างแรง อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านในหมู่บ้านถ้ำเสือ บ้านแม่ดาวใหม่ยังคงไปทำไร่ ทำนาตามปกติ

เวลา 15.00 น. นายมนัส เลิศเจริญสมบัติ ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายเหมืองและสำรวจแร่ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สำนักงานเหมืองแม่สวด มีคำสั่งให้พนักงานบริษัทผาแดงฯ จัดรถบัสไประดมราษฎรบ้านแม่ดาว หมู่ที่ 3 ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สวด จ.ตาก มาร่วมรับฟังคำชี้แจง และชมกระบวนการทำงานของบริษัท และพาไปชมระบบการใช้น้ำ ระบบการบำบัดน้ำ

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กล่าวว่า สั่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บข้อมูล และตัวอย่างน้ำ ดินในพื้นที่เกิดเหตุและให้รีบวิเคราะห์รวมทั้งรายงานผลให้ทันทราบอย่างเร่งด่วน หากเป็นเพราะการกระทำของบุคคลใด ทั้งโรงงานและเหมืองแร่ จะสั่งการลงโทษอย่างหนักโดยไม่ไว้หน้าใครทั้งสิ้น

"ถ้าเห็นว่ามีแนวโน้มว่า สถานการณ์เลวร้ายเกินกว่าที่จะควบคุมได้ คงต้องไปดูในพื้นที่ด้วยตัวเอง และคงต้องประกาศเขตดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมมลพิษ อย่างไรก็ตาม ยังไม่ยากให้ใครตื่นตระหนกมากนักเพราะคิดว่าเรื่องคงไม่รุนแรงเกินกว่าจะควบคุมไว้ได้" นายประพัฒน์กล่าว

ด้านนายพนัส ทัศนียานนท์ ส.ว.ตาก ในฐานะกรรมการสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา กล่าวว่า ในเร็วๆ นี้จะเชิญเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มารับแจ้งการคัดค้านของสารแคดเมียมที่เกิดขึ้น

วันเดียวกัน สถาบันอีมีได้มีหนังสือชี้แจงว่า สถาบันอีมีไม่ได้นำเสนอว่าเหมืองแร่สังกะสีหรือการทำเหมืองแร่เป็นสาเหตุให้เกิดมลพิษในดิน ตัวอย่างที่ศึกษา ถึงแม้จะพบว่าน้ำมีความสัมพันธ์กันระหว่างการชลประทานที่ห้วยแม่ดาว กับปริมาณที่เพิ่มขึ้นของสารแคดเมียมในดิน แต่จากการสังเกตได้จากคุณภาพของน้ำในช่วงที่ศึกษา ก็ไม่พบความสัมพันธ์กันในด้านนี้แต่อย่างใด จึงน่าจะเป็นไปได้ว่ามลพิษในดินที่พบคงจะเกิดจากเหตุการณ์ในอดีตมากกว่าที่จะเกิดจากกระบวนการที่กำลังเป็นอยู่

A7)

ลุยคลอง ตรวจปลา หาสารพิษ แคดเมียม

กรมควบคุม
มลพิษ นำจนท.
สำนักนโยบายฯ
□อ่านต่อหน้า 13

ครบทุกล สดทุกเรื่อง ข่าวสด

http://www.khaosod.co.th

วันอาทิตย์ที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,805 ราคา 8 บาท

● แคดเมียม □ ต่อจากหน้า 1

กรมประมง ลงพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว แม่สอ เก็บตัวอย่างดิน น้ำ สัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลา-หอย กลับไปวิเคราะห์หาสารแคดเมียม เหย่รายงานของนักวิจัยอิมมีระบบบ้านพะเคะเป็นจุดพบแคดเมียมในน้ำและดินมากที่สุด สอดคล้องกับการสูดตัวอย่างตรวจปัสสาวะชาวบ้านของร.พ.แม่สอ ที่พบสารแคดเมียมสูงในร่างกาย

จากกรณีสถาบันอิมมี สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ ศึกษาพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม ทั้งแหล่งน้ำ นาข้าว และผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ข้าวเจ้า กระเทียม ถั่วเหลือง เป็นต้น ในพื้นที่ 8 หมู่บ้านของลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สอ จ.ตาก พบค่าแคดเมียมปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสารพิษดังกล่าวจะส่งผลให้คนป่วยเป็นโรคตับและไตอย่างรุนแรงได้

ต่อมานายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สั่งการให้เร่งเก็บตัวอย่างพิสูจน์การปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ดังกล่าว โดยล่าสุดสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ได้เตรียมลงพื้นที่เก็บตัวอย่างปัสสาวะของชาวบ้านบ้านลำเลือ บ้านพะเคะ และบ้านแม่ลาว จำนวน 1,000 ตัวอย่าง เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสารแคดเมียมที่ปนเปื้อนอยู่ในร่างกายชาวบ้าน คาดว่าจะทราบผลภายใน 3 เดือน ตามข่าวนั้น

เมื่อวันที่ 23 ม.ค.เจ้าหน้าที่จากกรมควบคุมมลพิษ นำคณะเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมประมง สำนักสิ่งแวดล้อม ภาค 4 กรมทรัพยากรธรณี พร้อมนายโรเบิร์ต ไชมอน ผู้ศึกษาวิจัยของอิมมี ซึ่งพบสารแคดเมียมปนเปื้อนในน้ำ ดินและผลผลิตทางการเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว ด.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอ เดินทางเข้าพบนางกนกนาก พิสุทธิกุล ผอ.โรงพยาบาล

แม่สอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอและปลัดอำเภอ

จากนั้นได้ประชุมร่วมกัน โดยนายโรเบิร์ตได้แจกเอกสารแนะนำสถาบันอิมมีให้กับผู้เข้าร่วม และแผนผังแสดงจุดที่พบสารแคดเมียมในน้ำและดินมากที่สุด คือบริเวณหมู่ 4 บ้านพะเคะ โดยเฉพาะบริเวณลำเหมือง หรือคลองชลประทาน ซึ่งชาวบ้านใช้สำหรับทำเกษตร ทั้งนี้ผลการศึกษาของนายโรเบิร์ตตรงกับผลการสูดตัวอย่างตรวจปัสสาวะชาวบ้านหมู่ 4 จำนวน 20 คน ของโรงพยาบาลแม่สอ และพบว่าทั้งหมดมีสารแคดเมียมอยู่ในร่างกายสูงเฉลี่ย 2-3 ไมโครกรัมต่อลิตร

นายสุเมธา วิชัยเพชร ผอ.ส่วนปฏิบัติการลูกเงินและฟื้นฟู กรมควบคุมมลพิษ เปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่จะเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืชและสัตว์น้ำ เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสารแคดเมียมในพื้นที่ 3 จุด คือ บริเวณบ้านพะเคะ บ้านแม่ดาวใหม่และบ้านลำเลือ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ จะเป็นผู้เก็บตัวอย่างเมล็ดข้าวไปวิเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันถูกเก็บเกี่ยวไปเก็บไว้ที่ทุ่งข้าวหมดแล้ว เมื่อวิเคราะห์พบว่ามีสารแคดเมียมในเมล็ดข้าวมากในแปลงใด จะให้ทางสาธารณสุขอำเภอเป็นผู้เก็บตัวอย่างปัสสาวะของชาวบ้านเจ้าของแปลงข้าวไปตรวจหาสารแคดเมียม เนื่องจากเกษตรกรมักกินข้าวในแปลงที่ปลูกเองด้วย ส่วนกรมประมงจะเป็นผู้เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในห้วยแม่ดาว บริเวณบ้านพะเคะ โดยจะเก็บตัวอย่างปลาทุกชนิด ชนิดละ 2 ตัวอย่างรวมทั้งหอย ซึ่งเป็นสัตว์ที่ชาวบ้านนิยมบริโภคด้วย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า คณะเจ้าหน้าที่ของทส.ได้เดินทางเข้าไปเยี่ยมชมกระบวนการบำบัดน้ำเสียของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยระหว่างการเยี่ยมชม มีการพูดคุยกันถึงประเด็นการปล่อยน้ำเสียลงสู่ห้วยแม่ดาว ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการพบสารแคดเมียมครั้งนี้ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าสารแคดเมียมเป็นสารที่มีอยู่เองในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแร่ธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณอ.พระธาตุผาแดง เป็น แหล่งที่มีแร่สังกะสี ตะกั่วและแคดเมียม อยู่ปะปนกัน ซึ่งแร่ทั้ง 3 ชนิดนี้ตามธรรมชาติจะพบด้วยกันเสมอ จึงเป็นไปได้ที่แร่ดังกล่าวอาจถูกฝนชะและซึมลงสู่ลำน้ำในห้วยแม่ดาว

นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ด้วยว่า แหล่งที่มาของสารแคดเมียมอาจเกิดจากโรงงานเข็บผ้า ย้อมผ้า และอาจเกิดจากบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ซึ่งเป็นเหมืองแร่สังกะสีที่เคยเปิดทำการ แต่ปัจจุบันปิดตัวลง เนื่องจากประสิทธิภาพขาดทุนก็ได้ และที่ผ่านมามีบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เคยถูกร้องเรียนจากชาวบ้านในพื้นที่เกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียลงสู่ห้วยแม่ดาว ซึ่งชาวบ้านอาบนํ้าและเกิดคันคันขึ้นทั่วลำตัว

นายรักลึง สุขเกษม เจ้าหน้าที่จากกรมประมง นำเจ้าหน้าที่กรมประมงลงพื้นที่บริเวณห้วยแม่ดาว หมู่ 4 บ้านพะเคะ ด.พระธาตุผาแดง เพื่อเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในห้วยแม่ดาวไปหาสารแคดเมียมในสัตว์น้ำ จากนั้นเปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่จะเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำที่พบให้ได้มากที่สุดและจะส่งตัวอย่างไปให้กับห้องแล็บของกรมประมง คาดว่าจะทราบผลภายในสัปดาห์หน้า แต่เนื่องจากน้ำในห้วยแม่ดาวบริเวณบ้านพะเคะค่อนข้างขุ่นมาก ทำให้เจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างปลาได้เพียง 5 ชนิด คือ ปลาแก้มช้ำ ปลากระจก ปลาช่อน ปลากระทิงเหว และปลากุติ

ผู้สื่อข่าวรายงานอีกว่า ส่วนท้ายรายงานผลการศึกษาวิจัยของนายโรเบิร์ตพบว่า มีข้อเสนอแนะที่สามารถแก้ปัญหาสารแคดเมียมปนเปื้อนในดิน น้ำ และผลผลิตทางการเกษตร ในพื้นที่อ.แม่สอ 4 ข้อ คือ 1.ควบคุมสถานะทางเคมีของน้ำ โดยควบคุมความเป็นกรด-ด่างของน้ำ เนื่องจากพืชสามารถดูดสารแคดเมียมในน้ำได้ดีมาก หากน้ำมีค่าความเป็นกรดสูง 2.ใช้วิธีเดิมสารเคมีในน้ำ เพื่อลดความสามารถในการดูดซึมสารแคดเมียมของพืช เช่น เดิมปูนขาวหรือแร่ดินขาว 3.ปลูกต้นไม้ที่ดูดสารแคดเมียม เพื่อให้สารแคดเมียมที่มีปริมาณสูงในบางพื้นที่ลดลง และ 4.บริเวณที่พบสารแคดเมียมสูง ให้ปลูกพืชที่ไม่ใช้สำหรับการบริโภคแทน ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวไม่เคยถูกหยิบยกมาพูดถึงและนำมาเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหา

(25 ม.ค. 47)

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศ

<http://www.matichon.co.th>

มติชน

วันจันทร์ที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9453 ราคา 8 บาท

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

กลางก.พ.รู้ผลเคดเมียมแม่ตา

กรณีสถาบันอีมี (IWMI-International Water Management Institute) หรือ สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ เข้าไปศึกษาสารปนเปื้อนในลำห้วยแม่ตา อ.แม่สอด จ.ตาก และบริเวณข้างเคียง รวมทั้งในพืชผลการเกษตร เช่น ข้าว ถั่วเหลือง กระเทียม พบว่ามีปริมาณการปนเปื้อนของสารแคดเมียมสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ จนกระทั่งหน่วยงานราชการหลายฝ่ายในประเทศไทย เริ่มต้นตัวที่จะเข้าไปแก้ปัญหาเรื่องนี้

เมื่อวันที่ 24 มกราคม นายสุเมธา วิเชียรเพชร ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ซึ่งลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับชาวบ้านและเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์พืช น้ำ และดิน ที่สงสัยว่าจะมีการปนเปื้อนมาตรวจสอบอีกครั้งเปิดเผยว่า เมื่อช่วงเย็นของวันที่ 23 มกราคมได้เข้าไปตรวจสอบในบริเวณเหมืองตากไมนิ่ง จำกัด ซึ่งเป็นเหมืองที่ปิดกิจการไปแล้ว ตรวจสอบเบื้องต้นไม่พบสิ่งผิดปกติ ได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่เหมืองได้ความว่า จำเป็นต้องปิดกิจการชั่วคราว เพราะเศรษฐกิจไม่ดี ขายแร่ได้ราคาถูกไม่คุ้มการลงทุน ส่วนเรื่องที่ได้รับแจ้งว่า เหมืองแห่งนี้อาจจะลักลอบถลุงแร่ในบางวันและแอบปล่อยน้ำเสียออกมาปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รอบๆ นั้น ไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะไม่มีร่องรอยการดำเนินการใดๆ ในช่วงเวลานี้เลย

“ตรวจสอบทั้ง 2 เหมืองที่อยู่ในพื้นที่เกิดเหตุยังไม่พบสิ่งผิดปกติใดๆ แต่ต้องหาข้อสรุปจากตรงนี้ไม่ได้

จนกว่าเราจะเอาตัวอย่างพืช ดิน และน้ำในพื้นที่ที่กำหนดเอาไว้ไปตรวจสอบหาสิ่งปนเปื้อนก่อนว่า ขณะนี้ยังพบสารพิษดังกล่าวอยู่อีกหรือไม่” นายสุเมธากล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ช่วงเช้าวันนี้ นายสุเมธา และคณะได้เข้าไปในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านพะเด๊ะ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จ.ตาก และเข้าพบผู้ใหญ่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านไปชี้จุดที่เป็นแหล่งปลูกข้าวที่ก่อนหน้านี้อีมีเคยมาเก็บตัวอย่างข้าวในบริเวณนั้นไปตรวจพบสารแคดเมียมสูงเกินค่ามาตรฐาน แต่ข้าวในพื้นที่ดังกล่าวนั้นชาวบ้านเก็บไปไว้ในยุ้งฉางหมดแล้ว จึงต้องให้เจ้าของนาแต่ละที่มาให้ข้อมูลว่า ข้าวในยุ้งฉางใดบ้างที่เคยปลูกในพื้นที่นี้มาก่อน

นายสุเมธากล่าวว่า ได้สอบถาม พูดคุย และทำความเข้าใจกับชาวบ้านในบ้านพะเด๊ะ นำยินดีว่า ส่วนใหญ่ชาวบ้านทราบข่าวเรื่องนี้จากการบอกเล่าให้ฟังของผู้ใหญ่บ้าน ไม่มีใครหวาดกลัวกับเรื่องที่เกิดขึ้นมีบางคนวิตกกังวลบ้าง และอยากให้เจ้าหน้าที่เร่งพิสูจน์ความจริงโดยเร็ว หากมีปัญหาก็ได้หาทางแก้ไขให้ทันทั่วทั้ง

“เราได้ตัวอย่างข้าวมาแล้วประมาณ 30-40 ตัวอย่าง ส่วนนี้จะให้ห้องปฏิบัติการของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้พิสูจน์ สำหรับตัวอย่างดิน และน้ำนั้น คพ.ร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะเป็นผู้ตรวจสอบเอง คาดว่าผลจะออกมาภายในไม่เกิน 2 สัปดาห์นับจากนี้” นายสุเมธากล่าว

